

ІНСТРУКЦІЯ

по виявленню, локалізації та ліквідації вогнищ золотистої картопляної нематоди

Ця Інструкція визначає порядок здійснення комплексу заходів по виявленню, локалізації і ліквідації вогнищ небезпечного карантинного шкідника - золотистої картопляної нематоди.

1. Терміни і визначення

Наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1.1. Карантинний об'єкт - шкідник, збудник хвороби рослин чи бур'ян, який відсутній або обмежено поширений на території України, але який може завдати значної шкоди рослинам або рослинній продукції.

1.2. Золотиста картопляна нематода - небезпечний карантинний шкідник картоплі, який також уражує корені помідорів та бур'янів родини пасльонових.

1.3. Локалізаційні заходи - це здійснення комплексу карантинних заходів, які запобігають подальшому розповсюдженню золотистої картопляної нематоди.

1.4. Ліквідаційні заходи - це знищення карантинного шкідника - золотистої картопляної нематоди - у вогнищах зараження з використанням радикальних, механічних, біологічних та інших заходів.

1.5. Карантинне вогнище - це ізольована територія, на якій присутній карантинний об'єкт.

2. Загальні положення

2.1. Дана Інструкція розроблена відповідно до Закону України «Про карантин рослин», поширюється на всі установи, організації, підприємства, колективні, фермерські господарства незалежно від їх відомчого підпорядкування і форм власності та на окремих громадян, які займаються вирощуванням, заготівлею, переробкою, перевезенням, зберіганням та реалізацією підкарантинної рослинної продукції та встановлює порядок проведення карантинних заходів, які спрямовані на запобігання розповсюдженню і ліквідацію вогнищ золотистої картопляної нематоди.

2.2. Ця Інструкція обов'язкова для виконання головними державними інспекторами з карантину рослин, їх заступниками і державними інспекторами з карантину рослин (далі - державний інспектор з карантину рослин), які здійснюють державний контроль під час вжиття заходів з карантину рослин при вирощуванні, заготівлі, вивезенні, ввезенні, перевезенні, зберіганні, переробці, реалізації та використанні підкарантинної продукції підприємствами, організаціями, установами, посадовими особами, громадянами.

3. Виявлення вогнищ золотистої картопляної нематоди

3.1. Вогнище золотистої картопляної нематоди - це площа:

- на присадибних ділянках та ділянках індивідуального використання - вся ділянка, на якій виявлена нематода;

- на землях КСП - безпосередньо заражена площа разом з прилеглою п'ятиметровою захисною смугою.

3.2. Обстеженню підлягають:

1. Посадки картоплі на присадибних ділянках, на землях КСП та інших державних господарств, у науково-дослідних установах, дослідно-селекційних станціях, насінницьких господарствах, які займаються вирощуванням насінневої картоплі.

2. Розсадницькі господарства, ботанічні сади та інші господарства, з яких вивозиться посадковий матеріал (саджанці, сіянці, цибулини).

3. Місця зберігання і переробки продукції, пункти ввезення імпортої та вітчизняної підкарантинної продукції із зон особливого карантинного режиму.

3.3. Обстеження на виявлення вогнищ золотистої картопляної нематоди проводять наступними методами:

1) методом відбору та аналізу ґрунтових зразків;

2) методом наземного візуального обстеження посадок картоплі і томатів у період вегетації;

3) методом аерофотографування за посадками картоплі і томатів та їх аерофотозйомки.

3.4. Обстеження на виявлення вогнищ золотистої картопляної нематоди проводять:

1) візуально, в період цвітіння картоплі і пізніше з 1 липня по 20 серпня;

2) методом відбору ґрунтових зразків у будь-яку пору року, за винятком періоду замерзання ґрунту.

3.5. Денна норма на одного обстежувача - 7-10 присадибних ділянок, у господарствах - 10-15 га.

3.6. З кожної ділянки по рівномірній сітці відбирають 50 виїмок об'ємом 5 см³ кожна і об'єднують в один вихідний зразок об'ємом 250 см³. Норма відбору ґрунтових зразків у насінницьких господарствах - 4 зразки, у фермерських та інших господарствах - 2 зразки, на присадибних ділянках - 1 зразок.

3.7. Обстеження площ та відбір ґрунтових зразків на великому земельному масиві (1 га і більше) проводять у радіусі 5 м, де відбирають зразки по загущеній сітці, тобто через кожний 1 м.

3.8. Обстеження проводяться державними інспекторами та спеціалістами господарств.

3.9. Обстеження проводять під керівництвом агрономів господарств, спеціалістів з карантину рослин.

3.10. Обстеження площ в розсадниках, ботанічних садах, науково-дослідних установах, селекційних станціях, у насінницьких господарствах, з яких вивозиться посадковий матеріал, проводять щорічно методом відбору ґрунтових зразків силами та засобами цих господарств.

3.11. Обстеження площ на полях КСП та інших державних господарств, на присадибних ділянках проводять один раз в три роки силами та засобами цих господарств.

3.12. Відібрані зразки ґрунту в повітряно-сухому стані або зафіксоване, уражене коріння з цистами нематод з етикеткою (додаток № 1) відсилають до зональних карантинних лабораторій для уточнення видової належності шкідника.

3.13. Після обстеження в кожному господарстві обстежувач складає акт, в якому вказується площа насадження, назва господарства чи населеного пункту, обстежена площа та інше. Акт підписують: представник господарства або представник органу місцевого самоврядування, інспектор з карантину рослин, обстежувач (додаток 2).

4. Запровадження особливого карантинного режиму

4.1. Запровадження особливого карантинного режиму здійснюється відповідно до порядку, визначеного статтею 8 Закону України "Про карантин рослин".

4.2. Розробка відповідних карантинних заходів залежить від правильності визначення карантинного об'єкта, що виявлений при обстеженні або під час огляду підкарантинної рослинної продукції.

4.3. При встановленні карантинною експертизою наявності карантинного об'єкта - золотистої картопляної нематоди державний інспектор з карантину рослин негайно

повідомляє головну і обласну державні інспекції з карантину рослин та відповідний орган місцевого чи регіонального самоврядування, місцеву державну адміністрацію.

4.4. При виявленні ізольованого вогнища державний інспектор з карантину рослин:

1. Вживає необхідних заходів щодо проведення додаткових обстежень з метою уточнення території, на якій розповсюджена золотиста картопляна нематода.

2. Протягом 24 годин розробляє та подає до місцевого органу державної виконавчої влади проект рішення про запровадження особливого карантинного режиму.

4.5. У поданні про запровадження особливого карантинного режиму обов'язково повинно зазначатись: обставини, що спричинили запровадження, особливого карантинного режиму; межі території, на якій запроваджується особливий карантинний режим; час, з якого запроваджується особливий карантинний режим, а також перелік карантинних обмежень та комплекс карантинних заходів щодо локалізації і ліквідації золотистої картопляної нематоди.

5. Локалізація та ліквідація вогнищ золотистої картопляної нематоди

5.1. На території з особливим карантинним режимом здійснюється комплекс карантинних заходів, спрямованих на знищення вогнищ золотистої картопляної нематоди та запобігання подальшому розповсюдженню шкідника.

5.2. Згідно із Законом України «Про карантин рослин» підприємства, господарства, фермерські організації, комерційні структури та приватні особи, на території яких виявлені вогнища золотистої картопляної нематоди, зобов'язані здійснювати карантинні заходи по локалізації і ліквідації вогнищ шкідника за власний рахунок.

5.3. Підкарантинні матеріали, які вивозять із зон особливого карантинного режиму, повинні супроводжуватися сертифікатом, який видається державним інспектором з карантину рослин.

5.4. В районах поширення золотистої картопляної нематоди керівники транспортних, торговельних, заготівельних організацій і промислових підприємств, які переробляють рослинну продукцію, зобов'язані суворо дотримуватись карантинних вимог на територіях підлеглих їм організацій під час транспортування, зберігання, переробки та реалізації продукції рослинного походження, на яку розповсюджуються карантинні обмеження щодо золотистої картопляної нематоди.

5.5. Вивезення картоплі, коренеплодів, саджанців та цибулин, забороняється:

1. З районів розповсюдження золотистої картопляної нематоди у вільні від неї райони без огляду.

2. З районів, де виявлено агресивні патотипи золотистої картопляної нематоди, за межі цих районів.

3. За межі заселених шкідником господарств, у яких не здійснені своєчасні ефективні заходи по локалізації його вогнищ.

4. Приватним особам із заселених золотистою картопляною нематодою районів у вільну від неї зону всіма видами транспорту, у вантажі, поштових відправленнях.

5.6. Дозволяється вивезення картоплі, коренеплодів, саджанців, цибулин:

1. Із районів, вільних від золотистої картопляної нематоди.

2. З господарств, які вжили ефективних заходів по боротьбі з золотистою картопляною нематодою в новій або незараженій тарі в зону часткового поширення шкідника і промислові центри вільної від неї зони.

3. З насінницьких господарств, науково-дослідних установ, дослідних станцій суперелітну, елітну, сортонасінневу картоплю ретельно перевірену на відсутність цист золотистої картопляної нематоди.

4. З полів сівозмін, де вирощується картопля, якщо поля знаходяться не ближче 2-х км від населеного пункту.

5.7. Для ліквідації вогнищ золотистої картопляної нематоди обов'язкове здійснення агротехнічних заходів, тобто сівозміни, заміни вразливих сортів картоплі стійкими (нематодостійкі сорти), застосування добрив, знищення бур'янів родини пасльонових.

5.8. Територію, на якій виявлено вогнище золотистої картопляної нематоди обробляють нематоцидами згідно з «Переліком пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні», затвердженим Укрдержхімкомісією Кабінету Міністрів України.

5.9. Відповідальність за виконання заходів по боротьбі з золотистою картопляною нематодою покладається на:

1. У сільськогосподарських колективах, державних, фермерських, орендних та інших господарствах - на керівників господарств, власників земельних ділянок.
2. У містах - на керівників комунальних господарств.
3. У смузі відчуження землі, прилеглої до залізниць і шосейних доріг - на керівників ділянок залізниць, шосейних доріг.
4. У колективних садах - на правління садових колективів.

5.10. Службові особи та громадяни, які порушують комплекс встановлених карантинних заходів стосовно золотистої картопляної нематоди, притягаються до відповідальності згідно із законодавством.

6. Скасування особливого карантинного режиму

6.1. Після здійснення комплексу встановлених карантинних заходів і повної ліквідації вогнищ золотистої картопляної нематоди, державний інспектор з карантину рослин продовжує проводити спостереження за вогнищем наступні два роки.

6.2. При виявленні рецидивів розвитку золотистої картопляної нематоди державний інспектор з карантину рослин із спеціалістом господарства повторно організовує здійснення усього комплексу карантинних заходів до повного знищення вогнища.

6.3. Після повної ліквідації вогнищ золотистої картопляної нематоди та за умови відсутності життєздатних личинок в цистах із зразків ґрунту, що відібрані на вогнищах і в місцях зберігання картоплі: протягом наступних двох днів державний інспектор з карантину рослин вносить до органу місцевого самоврядування, місцевої державної адміністрації або Кабінету Міністрів подання, про скасування особливого карантинного режиму.

6.4. У поданні про скасування особливого карантинного режиму обов'язково зазначається:

1. Підстава - обґрунтування щодо скасування особливого карантинного режиму.
2. Площа або територія, з якої скасовується особливий карантинний режим.

6.5. Про зняття особливого карантинного режиму державна служба з карантину рослин повідомляє усі підприємства, організації, що розташовані на цій території та громадян, які там проживають.